

УДК 7.012:687.01

ОСНОВИ ГРАФІЧНОГО ДИЗАЙНУ ПРИ НАВЧАННІ АРХІТЕКТОРІВ ТА ДИЗАЙНЕРІВ

АВДЄЄВА Н.Ю., к.арх., доцент

Національний авіаційний університет, м. Київ

Анотація. Визначення навчальної дисципліни «Основи графічного дизайну» в системі професійних знань, представлення об'єктів архітектури та дизайну в роботах студентів. Дисципліна «Основи графічного дизайну» є необхідною для набуття професійних знань, навчання майбутніх фахівців творчих спеціальностей архітекторів та дизайнерів комп'ютерній графіці з початкових курсів.

Ключові слова: основи графічного дизайну, шрифти, айдентика, «біла модель», дизайн середовища, дипломне проектування.

Вступ. На сучасному етапі комп'ютеризації, цифровізації постає потреба інтенсивного навчання майбутніх фахівців творчих спеціальностей комп'ютерній графіці з початкових курсів. Одним з основних предметів може бути саме Графічний дизайн. Однак є різниця вагомості цієї компоненти для різних спеціальностей таких як 022 «Дизайн» і 191 «Архітектура та містобудування». Також є різниця в акцентах щодо тематики та завдань контрольних та графічних робіт для архітекторів та дизайнерів. Вибіркова освітня компонента «Основи графічного дизайну» для архітекторів заслуговує на вагомий відсоток кредитів та розподілення процесу послідовного навчання на три семестри (з першого по другий курс). Також потрібно комбінувати в цьому предметі інструменти навчання такі як: 1) ручна графіка, тому що основне поняття графіки (від грецького «graphiko», «grapho» – пишу, креслю, малюю) – це вид образотворчого мистецтва; 2) комп'ютерна графіка, тому що на початкових курсах потрібно в шалених темпах освоювати цей цифровий інструментарій не втрачаючи творчу складову дизайну. Наш час вносить свої корективи в поняття композиції як засобу формування художнього образу архітектурного об'єкта й передачі інформації. Вміння ескізувати, творити, моделювати на комп'ютері надасть пришвидшення фахового зростання студентів. Навчить концептуальному проектуванню та творчому мисленні. Метою є визначення відмінностей між навчанням архітекторів та дизайнерів основам графічного дизайну, набуття знань та практичних навичок зі створення графічного дизайну.

Результати. Відомо що Графічний дизайн спрямований на візуалізацію інформації, створення графічних знакових систем для оформлення книг, журналів, телепередач, сайтів і графічних елементів для промислових виробів (етикеток, логотипів, емблем тощо). Основні розробки, що вивчають дизайнери: дизайн офісної продукції; дизайн рекламної продукції; дизайн поліграфічної продукції; дизайн сувенірної продукції і т.п. Графічний дизайн присвячений стилізації оточення, середовища, в якому знаходиться людина. Освітня компонента «Основи графічного дизайну» має на меті навчити студентів вмінню:

- використовувати комп'ютерний інструментарій для творчої та професійної діяльності;
- передавати певні послання та ідеї, за допомогою яких здійснюється покращення функціональних та естетичних якостей проєктованих середовищ та об'єктів, відмінності, що підкреслюють індивідуальність, формують зовнішні відмінні риси об'єктів, предметів, речей, компаній і фірм або брендів;
- подавати грамотно інформацію потенційному споживачеві, замовнику;
- створювати творчими засобами емоційну взаємодію, що формується за допомогою зображень, різних кольорів і прийомів, та викликають у клієнтів, покупців певні асоціації, формують образ;
- створювати фірмовий стиль;
- підготовлювати дизайн web-продукції;
- виготовлювати сувенірну, корпоративну продукцію;
- створювати дизайн поліграфічної продукції.

До розробки символічного значення обраних слів студенти теж підходять творчо (рис 1.).

Вивчення «Основ графічного дизайну» передбачає програмою опанування таких тем [1]: 1)

Поняття «Основи графічного дизайну», його цілі, функції. Роль графічного дизайнера в комунікаційному процесі; 2) Світові школи графічного дизайну; 3) Основні продукти графічного дизайну (верстка багатосторінкових видань, створення рекламної продукції, плакатів, корпоративного стилю компанії, книжкових макетів та ілюстрацій); 4) Основні етапи розробки об'єктів графічного дизайну виявляються у попередньому аналізі та складанні технічного завдання, ескізного проекту, технічному дизайн-проекуванні, макетуванні, складанні прототипу, авторського нагляду, супроводі; 5) Морфологія та граматики візуальної мови графічного дизайну визначає адекватність форми візуальних комунікацій конкретному акту спілкування, проявляється у наочному уявленні морфології графічних форм і знаків у проектуванні шрифтів і піктографічних знакових систем, а також у верстці текстів. Застосовуються засоби виразності візуальної мови: контраст, нюанс, гіпербола, метафора; 6) Шрифт, типографіка, верстка, інфографіка спрямовані на проектування графічних знакових систем, шрифтів як окремої форми візуальної комунікації, використання специфіки мови інфографіки, підвищення її ефективності в процесах проектування і сприйняття (рис 1.); 7) Прийоми стилізації в графічному дизайні реалізують зв'язок зовнішніх стильових ознак візуальної художньої форми з внутрішніми основами й цінностями певної культурної традиції. Виявляється естетична особливість якості зображення, композиція, пластика, просторовість, фактурність, колір; 8) Інтерактивність візуальної мови графічного дизайну передбачає перехід у нове комунікативне середовище – аудіо-відео-реальність – анімація, відео, звук, інтерактивність привнесення у графічний дизайн сценарної атрибутики часу і сюжету.

Рис. 1. Пропозиції студентів НАУ по розробці символічного значення обраних слів

Треба підкреслити міждисциплінарність Графічного дизайну і його роль у комунікативному процесі. Цій темі присвячені дослідження науковців різних навчальних закладів. Розглядаючи досвід Національного авіаційного університету та інших вузів що готують фахівців творчих спеціальностей у аналогічних завданнях можна зробити висновок, що саме для архітекторів цей предмет є найнеобхіднішим на початкових курсах навчання [3].

Маючи можливість прогнозування розвитку комп'ютерної графіки, ВІМ-проекування необхідно кардинально міняти сам підхід до викладання графічного дизайну у архітекторів та дизайнерів. Як стверджують фахівці архітектори в завданні обробки «Білої Моделі» із застосуванням програми «Photoshop» та графічного конвектора (GIF) студенти вчать співвідносити та компоновати середовище до обраної будівлі, розв'язувати питання кольорової гами та освітлення як на будівлі, так і штучно створеному середовищі навколо будинку та застосовувати отримані знання з архітектурної композиції, архітектурного проектування, нарисної геометрії тощо [2]. На рисунках 1, 2 представлені

творчі роботи студентів 2-3го курсів денної та заочної форми навчання за освітньо-професійною програмою «Дизайн архітектурного середовища» спеціальності 191 «Архітектура та містобудування» та освітньо-професійною програмою «Дизайн» спеціальності 022 «Дизайн» на кафедрах Комп'ютерних технологій дизайну і графіки та Архітектури та просторового планування НАУ. Роботи були розроблені в межах навчальної дисципліни «Основи графічного дизайну» в осінньому семестру 2023 р. Студентам архітекторам 2-го курсу в межах вибіркової дисципліни «Основи графічного дизайну» було запропоновано завдання перетворити рендер «Білої Моделі» котеджу у фотореалістичне зображення з оточенням, кольоруванням та текстуруванням, самостійно обраної моделі індивідуального будинку, використовуючи для подачі різні зображення рослинності, додати персоналії та відтворити життєві ситуації для надання зображенню ефекту реальної світлин. Завдання роботи полягало у фотомонтажу та обробці «Білої Моделі» та конвертації в GIF (рис.2).

Рис.2. Обробка «Білої Моделі» із застосуванням програми «Photoshop» та графічного конвектора (GIF). Роботи архітекторів 2-го курсу НАУ

Для виконання контрольної роботи студентам було запропоновано наступні завдання:

1) Виразити символічне значення слова – Логотип 5-ти слів з української та англійської мов. Використовуючи геометричні фігури у програмі «Photoshop», виразити символічне значення слова, через графічний образ доданий до однієї, чи декількох букв;

2) Розробити пропозиції на тему «Айдентика НАУ» (ДУ«КАІ») у форматі А3 на 4 аркушах. За допомогою засобів графічної виразності (фотографії, ілюстрації) створити колаж, який розповість про айдентика НАУ на даний час, актуальність, доступність, сучасність його використання. Розробити пропозиції оновлення чи удосконалення існуючого логотипу, шрифтів, кольорів, брендової продукції;

3) Провести обробку та фотомонтаж «Білої Моделі» у програмі Photoshop з подальшим оформленням анімації 5 стадій покрокової проробки зображення (процесу порівняння кольору та текстури матеріалів на будівлі, уявленню сюжету навколо об'єкту проектування, фотокорекцією тіней та освітлення ділянки, додавання графічних об'єктів).

З 2024 року НАУ реорганізують у два заклади вищої освіти: Державний університет «Київський авіаційний інститут» (КАІ) та Українську державну льотну академію тому Університет потребуватиме оновлення айдентики, та логотипу. Студенти зазначають що Герб Національного авіаційного університету став одним із головних атрибутів на фото випускників і кожен студент, що поважає себе, вважає своїм обов'язком сфотографуватися біля синього кружечка з крилами. Підтвердженням цього можуть стати тисячі таких фотографій у соцмережах. Тому студенти-

архітектори з великим ентузіазмом взялися за створення та оновлення графічного дизайну нового логотипу (рис.3).

Рис.3. Пропозиції студентів архітекторів щодо оновлення айдентики НАУ

Висновки. Розроблені завдання, що виконані за технічними вимогами, сприяють розвитку у студентів розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях, виховують вміння застосовувати набуті знання і розуміння, аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розроблення художньо-проектних вирішень, свідомо використовувати у професійній діяльності прояви української ментальності, історичної пам'яті, національної самоідентифікації та творчого самовираження; застосовувати історичний творчий досвід, а також успішні українські та зарубіжні художні практики, відобразити морфологічні, стилеві та кольоро-фактурні властивості об'єктів дизайну. Завдання обробки «Білої Моделі» із застосуванням програми «Photoshop» та графічного конвектора (GIF) для подальшої анімації результатів роботи дали вагомий поштовх у зростанні фахової компетенції студентів при виконанні курсової роботи з архітектурного проектування засобами комп'ютерної графіки у поєднанні з творчим мисленням. Теоретична підготовка, ознайомлення студентів 2-3го курсів з основами графічного дизайну, кращими зразками комп'ютерного програмного забезпечення в галузі, супроводжується практичним впровадженням знань в архітектурне та дизайн-проекування, в процесі якого вони починають працювати за «законами краси», формувати художню ідею та образність.

Список використаних джерел:

1. НАУ, Факультет наземних споруд і аеродромів, кафедра комп'ютерних технологій дизайну і графіки / бакалавр / ОПП «Дизайн» / Силабуси / Вибіркові компоненти / «Основи графічного дизайну». URL: http://fgsa.nau.edu.ua/wp-content/uploads/2024/02/4_7-sil-b-d.pdf
2. КНУБА, Архітектурний факультет, кафедра Інформаційних технологій в архітектурі запрошує на онлайн-виставку-перегляд робіт студентів першого курсу на тему “Архітектурний Adobe Photoshop” за робочою програмою освітньої компоненти “Інформатика і комп'ютерне проектування” (Растрова та Векторна графіка). URL: <https://www.knuba.edu.ua/faculties/arh/kafedri-arh/kafedra-kita/novini-kafedri-informacijnix-texnologij-v-arxitekturi/kafedra-ita-online-vystavka-pereglyad-arhitekturnyj-photoshop-2023/> (дата звернення 05.04.2024)
3. Авдеева М.С. Взаємозв'язок теоретичних знань синтезу мистецтв в ордерній системі грецької та римської класики з розв'язанням задач архітектурного проектування / АРХИТЕКТУРА ТА ЕКОЛОГІЯ: Матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 16-18 листопада 2020 р.). – К.: НАУ, 2020. – С. 8-10.